

bode potegnila vso pozornost tudi naših sosednih dežel na-se, je sklenil zato odločeni odbor, da ne bode letos razstave v Ljubljani, pa se preloži na eno prihodnjih let.

Od glavnega odbora c. k. gospodarske družbe v Ljubljani.

Tržna naznanila.

Iz Dunaja 12. dne t. m. Goveje meso cent mesarske cene 23 gold. Predivo marsko neomikano 29 do 37 gold. 50 kr., poljsko 21 do 25 gold. Hmelj sateški (česki) 225 do 240 gld. Ježice 11 gld. 50 kr. Deteljno seme očiščeno (rdeče) 37 do 39 gld., (belo) 54 do 65 gold. Češplje turške 23 gold., štajarske 20 do 21 gold. Vinski kamen avstrijski beli 35 do 39 gold., rdeči ogerski 27 do 29 gold. 75 kr. Potašelji ilirski 18 do 19 gld. 50 kr. Volovskih rogov nemških sto po 7 do 8 gold. 50 kr., ogerskih 23 do 25 gold. Volovske kože ogerske, mokre z rogovi po 24 do 26 gold., suhe 50 do 53 gold., telečje kože dunajske, suhe brez glav po 131 do 136 gold. cent. Konjske kože suhe po 4 do 5 gold. 50 kr. Žima prav dolga po 80 do 85 gold., na pol dolga po 60 do 70 gold. Prekajena slanina (špeh) po 37 do 37 gold. 50 kr. Loj po 33 gold. Strd (med) ogerska po 18 do 19 gold. Vosek (rumen) po 122 do 125 gld. Slivovec (z 20 do 22 gradov) cent po 27 do 30 gld.

V Gradcu 12. dne t. m. Volovsko meso cent mesarske teže 23 gold. 40 kr. Telečje meso po 21 krajc. funt, svinsko po 23 krajc., slanina (špeh) friška 38 kr., prekajena 40 kr. Surovo maslo (puter) 55 kr., maslo 50 kr., salo 40 kr. Mleko (sladko) 12 kr., smetana (sladka) 20 kr. bokal. Strd 19 gld. cent. Vosek 120 gold. Deteljno seme 39 gold. Fižol 6 gold. Krompir 2 gold. 30 kr. Moka fina 7 gold. 50 kr., ordinar 2 gold. 50 kr. vagán. Senó 1 gold. 27 kr. Slama 78 kr. cent. Drva trda 8 gold. 65 kr., mehka 7 gold. (po 24 palcev ali colov dolga).

Ukaz ministerski,

veljaven za vse dežele našega cesarstva razun Ogerskega, Hrvatskega in Erdeljskega,

zastran žebčarske tarife.

Na Primorskem, v Dalmaciji in Vojaški granici se tudi letošnje leto cesarski žebci spuščajo brez plačila, — na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, v Galiciji, v Bukovini in v vseh družih deželah cesarstva pa je trojna tarifa odločena, in sicer se plača za nekatere žebce po 1 gold., za nekatere po 2 gold., za nekatere (in teh je najmanj) pa po 3 gold. — Za posebno izvrstne in potrjene plemenite žebce popolnoma čiste ali napol čiste krvi je tarifa na 4 gold. odločena.

Obrtnijske stvari.

O koristnih vodovodih ali vodotokih.

Ker se je preteklo poletje za tukajšnji farovž na 1020 čevljev daljave iz globoke grape čez skalnati hribec napeljala studenčna voda po lončenem vodovodu (Wasserleitung), zato so se k temu rabile lončene (ilnate) cevi, prejete iz lončarske zaloge Andreja Net-a, posestnika in obrtnika na Kokrici pri Kranji. Ker imenovani obrtnik želi, da bi se v „Novicah“ v občo korist razglasilo, koliko prednost močne, iz dobro vdela-nega ila žgane cevi, kakoršne se pri njem dobivajo, pred lesenimi imajo, njegovi želji tem rajše zadostujem,

ker se reč po naslednjih opazkah že sama hvali in priporoča:

1. Pri sedanjem pomanjkanju in dragini lesa in gledé kasnega vrtanja in vkladanja lesenih hlodov stane lončeni vodotok sploh cenejši ko leseni. Predno ti 3 tesarji prevrtajo (včasih pa še v škodo zavrtajo), vmerijo, položijo in z železnimi pušami sklenejo dva po 18 čevljev dolga borovčeva ali mecesnova hloda, ti že dva vajena delavca — izmed katerih eden zmiraj proti v mali posodici cement s prav drobnim peskom meša in napravlja, drugi pa urno cevi skleja in sklepa — položita nad 20 sežnjev lončenih po 2 čevlja dolzih cevi.

2. Trpijo lončene cevi zgoraj omenjenih lastnosti brez kraja in konca v zemlji, borovec pa že v 7 do 10 letih v močvirnem svetu segnjije; to pa ti vzrokuje vedno popravljanje. Večkrat so že našli pri kopanju v zemlji še prav dobro ohranjene lončene cevi, ostanke starodavnih vodotokov, ki so posušene še žvenk imele, kot nove.

3. Izvira voda iz lončenega vodotoka ne le nepokažena po slasti, temveč — ako se cevi saj 2 čevlja globoko vkladajo — poleti zelo ohlajena in zboljšana, ako je bila pri vtoku od vročine preparjena. Od lesa nasproti pa se voda — saj v začetku od novega — neprijetnega duha navzame in postane neokusno mehka.

Komur je toraj treba, naj — ako mu stroški za zmiraj najboljši kamniti vodotok preobilni hodijo — pustí nedolžno preganjani les v miru in pošlje k Net-u na Kokrico po lončenih cevi, kjer se jih neki še za več tisoč gold. vrednosti zgotovljenih nahaja. Pri nas pa imamo brihtnega moža s posebnim orodjem za hitro in stanovitno to delovanje oskrbljenega, katerega vam radi na vse kraje pošljemo, da v „naših“ revnih časih kaj malega zasluži.

Iz Kamne gorice.

L. B., župnik.

Ozir po svetu.

Turki.

Spisal M.

(Dalje.)

Na njihovo mesto pride drug rod, ki je medtem, ko je imenovani hiral, vedno močnejši prihajal. Ta si podvrže v 8. stoletju Ujgure, in od tega časa se tudi njega to ime prime. Ujguri so znameniti za to, ker pri njih se je pokazalo med vsemi turškimi rodovi najprvo neko bolj živo gibanje v duševnem življenju. Imelo je to gibanje velik upliv do drugih rodov. Jezik njihov, iz katerega se izpeljuje novoturški, in pisava sta dosegla že zgodaj veliko popolnost. Al tudi ta rod ni dolgo gospodoval; vedni boji in prepiri so ga oslabili in leta 848. nehal je na vzhodu.

Vidimo tedaj iz tega, da že v začetku so imeli Kitajci velik upliv do Turkov, kar se tiče jezika in tudi njihovih šeg in navad. Tudi v poznejšem času se ta upliv ni dal zatajiti. Zarad tega, in da se poznejše dogodbe laže razumejo, bilo je treba pogledati na to vzhodno turško vejo. Vrnimo se zdaj k zahodni.

Že v drugi polovici 8. stoletja razširi rod, ki si je bil Ujgure podvrgel, svojo državo proti zahodu, in ko so bili vzhodni Tiukiu pokončani, do bregov Jaksarta, aralskega jezera in kaspiškega morja. Ta narod na zahodu so Oguzi in Selčuki, kakor ga imenujejo evropejski pisatelji.

Oguzi, katerih prvi oče Oguzkan je živel za Abrahama, kakor pravijo, so stanovali med rekama Oksom in Jaksartom in so se vedno bojevali z Arabci in Perzijani, ktere so bili 999. leta prav do dobrega otepli. Leta 1018. so si prisvojili vso deželo unstran